

MDT-Atelier Insula College H30

Stakeholders in kaart hebben, geeft grip'

Grip krijgen op MDT begint niet met nieuwe plannen, maar met overzicht. Wie zijn betrokken, wat speelt er en waar liggen kansen? Op het Insula College in Dordrecht bleek juist die stap bepalend voor het duurzaam borgen van MDT in het onderwijs.

Gerda Prosman is docent godsdienst/levensbeschouwing havo/vwo aan het Insula College. Al jaren houdt ze zich bezig met burgerschap en MDT. Door het uitvallen van een collega kreeg ze als penvoerder de regie over het traject.

“Toen er een nieuwe subsidieaanvraag moest komen, zag ik dat als kans om het anders aan te pakken. We wilden af van losse initiatieven en toewerken naar een duurzame structuur. Inmiddels werken we met drie projectteams op 3 verschillende scholen die ik coördineer.” Daarbij speelt ook de Stichting Netwerk Dordtse Helden een rol. “Via hen zijn we in contact gekomen met maatschappelijke organisaties in de regio.”

Naast Prosman is onderwijsexpert Greetje Hoiting betrokken bij het Dordtse MDT-traject. Zij kijkt met een meer systemische blik naar de inrichting. “Wat hier interessant is, is dat MDT niet simpelweg wordt toegevoegd aan burgerschap. We draaien het om. We halen de MDT-elementen uit wat er al gebeurt en bouwen daar gericht op door.”

Van visie naar praktijk

De basis ligt in de visie van de school. Op het Havo/VWO bestaat dit uit drie pijlers: leren leren, leren leven en leren presteren. In de onderbouw ligt de nadruk op het leren leren. In de middenbouw verschuift dat naar leren leven. In het examenjaar staat presteren centraal.

“De opdracht vanuit de overheid om burgerschap op de kaart te zetten was duidelijk”, zegt Prosman. “Tegelijk wilden we als school onze christelijke identiteit meer concreet maken. Burgerschap en MDT sluiten daar goed op aan.”

*“De kracht zit in beter kijken naar wat er al is, en dat doelgericht verbinden.” **Greetje Hoiting***

De eerste stap was een inventarisatie. Wat gebeurt er al? Dat leverde een belangrijk inzicht op. “We bleken al veel te doen, zonder dat docenten zich daar altijd van bewust waren.” Een voorbeeld komt uit een les wereld-economie. Leerlingen bekijken de labels in hun kleding. Waar is het gemaakt? Door wie? Onder welke omstandigheden? “Dat soort vragen leidt vanzelf tot gesprekken over verantwoordelijkheid en keuzes. Dat is burgerschap in de praktijk.”

MDT wordt gegeven in het derde leerjaar. Leerlingen reflecteren op hun eigen gedrag en keuzes. “Wil ik dit nog dragen als ik weet hoe het geproduceerd is? Welke invloed heb ik zelf? Dat zijn precies de vragen die je met MDT wilt oproepen.”

Uit de inventarisatie bleek ook dat een groot deel van de gevraagde 80 uur voor MDT al impliciet in het programma zat. De opgave lag dus minder in toevoegen, en meer in zichtbaar maken en structureren.

Het kantelpunt: stakeholders in beeld

Het traject rond burgerschap, LOB en MDT is complex. Eén stap bleek cruciaal. “Het moment dat we alle stakeholders in kaart brachten, was voor mij echt een kantelpunt”, zegt Prosman. “Toen kreeg ik het gevoel: nu hebben we grip.”

Hoiting licht dat toe. “Je kijkt naar wie er betrokken zijn, welk belang ze hebben en waar ze tegenaan lopen. Maar ook: wat hebben ze nodig en waar kun je sturen? Door dat vooraf scherp te hebben, voorkom je dat je achteraf moet repareren.” Het effect is dat partijen eerder op één lijn komen. Interne afstemming wordt makkelijker. En ook extern ontstaat meer samenhang.

Netwerk als structureel onderdeel

Een belangrijk onderdeel van MDT is het netwerk van maatschappelijke organisaties. Dat vraagt om onderhoud, maar ook om borging. “Dat moet je niet afhankelijk maken van één persoon”, aldus Prosman. “Door met projectteams te werken, verdeel je die verantwoordelijkheid. Dat maakt het duurzamer.”

Hoe dat er in de praktijk uit ziet, blijkt uit een concreet voorbeeld. Prosman hoorde in de kerk een geestelijk verzorger vertellen dat bewoners van een verpleeghuis binnen twee maanden na binnenkomst in een rolstoel belanden. Niet door medische oorzaken, maar simpelweg omdat er te weinig capaciteit is om hen te laten bewegen.

“Ik heb 1000 paar handen voor je”, reageerde ze naar de geestelijk verzorger. “Zullen we daar eens verder over praten?” Zo ontstaat direct een koppeling tussen school en samenleving. Leerlingen kunnen iets betekenen en tegelijkertijd leren ze in een echte context.

Van losse activiteiten naar curriculum

De ambitie is helder. MDT moet geen apart project zijn, maar onderdeel van het curriculum. “In de gewenste situatie is MDT volledig geïntegreerd in het derde leerjaar”, zegt Prosman. “Leerlingen weten dat ze buiten school ervaring opdoen. Organisaties weten wat ze aan leerlingen hebben. En leerlingen ontdekken hun talenten.”

Die ervaringen dragen bij aan bewustere keuzes. Ook een bewustere studiekeuze. Maar ook breder: hoe verhoud je je tot de samenleving? Wat het Insula College met het MDT Atelier laat zien, is dat de sleutel niet ligt in méér doen. De kracht zit in beter kijken naar wat er al is, en dat doelgericht verbinden.

Colofon

Landelijk Onderwijsplatform MDT

info@onderwijsplatformmdt.nl

Datum: 30 april 2026

Locatie: Insula college H30